

DOI: 10.5281/zenodo.3871403
CZU 347.9 (478)

THEORETIC – PRACTICAL ANALYSIS OF THE DETAILED CUSTOMS DECLARATION

Viorica Ursu, ORCID ID: 0000-0003-4194-4799,
Mihaela Stamati*, ORCID ID: 0000-0001-6183-5042

Technical University of Moldova, 168, Ștefan cel Mare bd., Chișinău, Republic of Moldova

*Corresponding author: Mihaela Stamati, mihaela.stamati@dp.utm.md

Received: 05. 02. 2020

Accepted: 06. 10. 2020

Abstract. Any of individuals or legal persons, regardless of the form of ownership, have the right to introduce into and out of the country goods and means of transport according to the legislation in force, but when crossing the border, they are subject to the declaration of the customs body. The declaration is considered the main stage of the procedure for completing the customs documents, which in turn is the component part of the customs activity. Once the goods or transports enter or leave the state border, they will be placed under a customs regime, and will be the subject of a customs declaration. This condition for *declaring goods* is regulated by the Customs Code of the Republic of Moldova. Thus, art. 173 stipulates that "*goods and means of transport crossing the customs border, goods and means of transport whose customs destination changes, other goods and means of transport in the cases established under the law are declared to the customs body*". According to the customs legislation, the declaration of the goods and their presentation for customs clearance is made by the declarants or their representatives, by submitting a detailed customs declaration, in writing, at the end of the transit procedure or within 20 days from the date of filing the summary declaration. Thus, this article will bring to the fore the definition and analysis of this type of customs declaration - the customs declaration in detail.

Keywords: *customs clearance, declaration, customs declaration, detailed customs declaration. Goods, means of transport, registration, completion, validation.*

Rezumat. Prezentul articol aduce în prim plan definirea și analiza declarației vamale în detaliu. Orice persoană, fizică sau juridică, indiferent de forma de proprietate, este în drept să introducă și să scoată din țară mărfuri și mijloace de transport conform legislației în vigoare, iar la trecerea peste frontieră a acestora sunt supuse declarării organului vamal. Declararea se consideră etapa principală a procedurii de perfectare a actelor vamale, care la rândul său este partea componentă a activității vamale. Odată cu intrarea sau ieșirea mărfurilor sau transporturilor peste frontiera de stat, acestea vor fi plasate sub un regim vamal și vor face obiectul unei declarații vamale. Această condiție de *declarare a mărfurilor* este reglementată de către Codul Vamal al Republicii Moldova. Astfel, art. 173 stipulează că

„mărfurile și mijloacele de transport care trec frontiera vamală, mărfurile și mijloacele de transport a căror destinație vamală se modifică, alte mărfuri și mijloace de transport în cazurile stabilite în condițiile legii sunt declarate organului vamal”. Potrivit legislației vamale, declararea mărfurilor și prezentarea lor pentru vămuire se efectuează de către declaranți sau reprezentanții acestora, prin depunerea unei *declarații vamale în detaliu*, în formă scrisă, la încheierea procedurii de tranzit sau în termen de 20 de zile de la data depunerii declarației sumare.

Cuvinte cheie: *vămuire, declarare, declarație vamală, declarație vamală în detaliu. Mărfuri, mijloace de transport, înregistrare, completare, validare.*

1. Introducere. Conform art. 5, pct.12 al Codului Vamal Comunitar, „*declarație vamală înseamnă actul prin care o persoană indică, sub forma și în modalitatea prevăzută, dorința de a plasa mărfurile sub un anumit regim vamal, menționând, dacă este cazul, procedura specifică care urmează să fie aplicată*” [1, art. 5].

Potrivit art.1, pct. 23 al CV al RM, prin noțiunea de *declarație vamală* se înțelege „*actul unilateral prin care o persoană manifestă, în formele și modalitățile prevăzute de legislația vamală, voința de a plasa mărfurile sub o anumită destinație vamală*” [2, art. 1].

Făcând o comparație cu legislația altor state, atunci Codul Vamal al României definește în art. 2 pct.21 declarația vamală ca fiind *actul cu caracter public, prin care o persoană manifestă, în formele și modalitățile prevăzute în reglementările vamale, voința de a plasa mărfurile sub un anumit regim vamal* [3]. De asemenea, apelăm și la reglementările Codului Vamal al Federației Ruse, unde acesta prevede în art. 124 că *declararea mărfurilor este efectuată prin prezentarea către autoritățile vamale a informațiilor referitoare la bunurile și statutul lor procedural de vămuire, precum și orice alte informații, care pot fi solicitate în scopuri de vămuire într-o declarație vamală sau prin orice altă metodă prevăzută de acest Cod vamal într-o formă scrisă, verbală, electronică sau contractantă* [4].

Autorul Erhan I. stabilește că *perfectarea vamală reprezintă exteriorizarea juridică a procedurii de control vamal ce îmbracă forma declarației vamale în detaliu, a declarației vamale (DV-6) completate de persoanele fizice, a actelor inițiale ca rezultat al controlului vamal* [5, pag. 203-204].

Un alt autor, Gh. Radu analizează procedura de declarare a mărfurilor și o definește ca fiind „*ansamblu de formalități ce permit și garantează aplicarea diverselor reglementări vamale și de altă natură, la care sunt supuse mărfurile importate sau exportate din momentul plasării lor sub o destinație vamală, care la fel stabilește momentul apariției și finisării supravegherii vamale în funcție de regimul aplicat mărfurilor sau mijloacelor de transport*” [6, pag. 52-53].

Din punct de vedere a doctrinarului român Mladen C. „*declarația vamală este actul juridic prin care declarantul: solicită un regim vamal pentru marfa prezentată; se angajează să-și îndeplinească obligațiile ce-i revin prin regimul vamal declarat; furnizează informațiile necesare pentru luarea măsurilor și aplicarea dispozițiilor pentru realizarea obligațiilor fiscale, a controlului comerțului exterior și al statisticii*” [7, pag. 57].

2. Metodologia. Pentru cercetarea instituției declarației vamale, în special a declarației vamale în detaliu au fost aplicate *metoda teoretică*, prin care s-a identificat conceptul de vămuire și declarație vamală, dar și elementele lor de bază; *metoda analizei, deducției și investigației științifice*, prin care s-au conturat toate aspectele doctrinare și legislative ale procedurii de vămuire în Republica Moldova, precum și a declarației vamale

în detaliu; *metoda comparativă* prin care s-a determinat comparația între doctrinarii autohtoni și cei străini, precum și dintre legislația autohtonă și cea internațională cu privire la subiectul studiat; *metoda descriptivă*, prin care s-a analizat și descris atât procesul integral al vămuirii, cât și a declarației vamale în detaliu.

3. Declarația vamală în detaliu. Prin noțiunea de *declarație vamală în detaliu* se înțelege un act unilateral, prin care o persoană manifestă, în formele și modalitățile prevăzute de legislația vamală, voința de a plasa mărfurile într-o procedură vamală. Declarația vamală în detaliu este alcătuită dintr-un set ce cuprinde numărul de exemplare corespunzător procedurii vamale și este format din declarația vamală primară și, după caz, declarația(iile) vamală(e) complementară(e) [8, pct. 8, lit. (a)].

Codul vamal al României prevede, în art.61 alin. 7, că declarația vamală în detaliu și actele constatatoare încheiate de autoritatea vamală constituie titlu executoriu pentru urmărirea și încasarea drepturilor de import și export [3].

Într-oaltă opinie, expusă de autorul român D.Șaguna, funcția declarației vamale în detaliu este cea de obiect al impozitării. Obiectul impunerii îl constituie mărfurile supuse sau care urmează să fie supuse unui regim vamal, subiectul impunerii fiind persoana fizică sau juridică obligată la plata drepturilor vamale, iar stabilirea obiectului impunerii se realizează pe baza declarației vamale în detaliu [9, pag. 889].

Odată cu adoptarea Convenției de la KYOTO în anul 1973 de către OMV, au apărut primele exemple de declarații vamale în detaliu. Aceste modele unice au servit ca formulare tipice pentru întreaga lume, inclusiv și pentru RM.

Imprimarea formularelor respective, cu regim special, se poate realiza de către tipografia la comanda Serviciului Vamal. Formularele declarației vamale în detaliu se imprimă și se folosesc în seturile de exemplare corespunzătoare procedurii vamale solicitate. Formatul formularelor este de 210/297 mm cu o toleranță pe lungime și lățime în minus de maxim 5 mm și în plus de maxim 8 mm. Dimensiunile rubricilor se raportează la o unitate de măsură având ca valoare o zecime dintr-un inch pe orizontală și o șesime dintr-un inch pe verticală. Casetele din cadrul rubricilor sunt dimensionate folosind ca unitate de măsură o zecime dintr-un inch pe orizontală.

4. Obiectul declarației vamale în detaliu. Mărfurile transportate peste frontiera de stat trebuie să facă obiectul unei declarații vamale. Aici, putem evidenția faptul că conform pct. 9, în cazul mărfurilor introduse sau scoase în/din teritoriul vamal de către persoanele fizice, Serviciul Vamal poate dispune, în cazuri justificate, că acestea fac obiectul declarației vamale în detaliu:

- a) mărfurile importate sau exportate de către persoanele juridice în scopuri necomerciale, a căror valoare în vamă nu depășește sumă de 100 de euro;
- b) mărfurile introduse sau scoase în/din teritoriul vamal de persoanele fizice, cu excepția subiecților antreprenoriatului, atunci când la vămuirea acestora se utilizează alt formular;
- c) mijloace de plată legale, titluri și acțiuni;
- d) mărfuri în calitate de ajutoare de urgență în caz de dezastre și calamități naturale;
- e) mărfuri având statut diplomatic sau de rang similar care:
 - beneficiază de imunitate diplomatică sau consulară ori de rang similar (valiza diplomatică și valiza consulară);
 - constituie cadouri către conducătorul statului sau către membrii Guvernului sau Parlamentului;

- f) *următoarele mărfuri pentru care se face dovada că nu fac obiectul unor tranzacții comerciale:*
- decorații, distincții și premii onorifice, insigne și medalii comemorative;
 - echipament de călătorie, provizii și alte articole, inclusiv echipament sportiv, pentru uz sau consum personal, care însoțesc, preced sau urmează călătorul;
 - trusouri și articole de nuntă, articole legate de schimbarea locuinței, amintiri de familie;
 - coșciuge, urne funerare, ornamente funerare și articole pentru întreținerea mormintelor și monumentelor funerare;
 - material publicitar tipărit, instrucțiuni de folosire, liste de prețuri și alte articole publicitare;
 - produse farmaceutice folosite la evenimente sportive internaționale, cu excepția substanțelor care sînt considerate dopante, steroizilor, combinațiilor de substanțe ce dau efect stupefiant sau halucinogen;
 - produse folosite în cadrul măsurilor excepționale luate pentru protecția mediului sau a persoanelor;
- g) *mărfurile folosite ca mediu de transport al informațiilor (suport informatic) cum ar fi dischete, benzi pentru calculatoare, filme, planuri, casete audio și video, CD-ROM-uri, care sunt schimbate în scopul furnizării de informații, precum și mărfurile care sunt complementare la o livrare anterioară, cum ar fi actualizările bazelor de date sau programelor informatice transmise gratuit;*
- h) *sateliții destinați lansării:*
- la exportul sau importul către locul de lansare în spațiu;
 - în momentul lansării în spațiu;
- i) *mărfuri care fac obiectul traficului necomercial între persoane rezidente în zonele de frontieră (traficul de frontieră); produse obținute de producătorii agricoli pe proprietăți aflate în afara, dar adiacente teritoriului național în care își desfășoară activitatea principală, potrivit reglementărilor în vigoare [8, pct. 9].*

5. Componenta declarației vamale în detaliu. Declarația vamală în detaliu este alcătuită din 8 exemplare consecutive. De obicei se utilizează formularele care sunt alcătuite din seturi formate din 4 exemplare având fiecare dubla utilizare. Respectiv, acestea formulare sunt: 1/6, 2/7, 3/8 și 4/5. Tot aici, expunem faptul că declarația vamală în detaliu este formată din 2 seturi: complet și fracționat.

Setul complet se utilizează numai în situația în care legislația permite ca pentru toate etapele unei operațiuni complete (expediere de mărfuri din țara de plecare, tranzit, introducere de mărfuri în țara de destinație), să fie completate de la expediere toate exemplarele declarației vamale în detaliu necesare acestor operațiuni. Setul fracționat se utilizează atunci când pentru fiecare din etapele unei operațiuni complete (expediere de mărfuri, tranzit, introducere de mărfuri) se depun separat seturile de exemplare ale declarațiilor vamale aferente fiecărei etape [8, pct. 11].

6. Intocmirea, acceptarea și validarea. În elucidarea subiectului de întocmire, acceptare și validare a declarației vamale în detaliu este necesar de înțeles esența oricărei dintre aceste noțiuni. Dicționarul explicativ ne oferă o explicație în acest plan:

- prin *întocmire* înțelegem a elabora, a alcătui, a compune;
- prin *acceptare* înțelegem a primi în mod voit;

- și prin *validare* înțelegem a confirma, a recunoaște valabilitatea, puterea juridică a unui act de procedură [10].

Ceea ce ține de *întocmirea declarației vamale în detaliu* se efectuează de către declarantul vamal sau în cazuri prevăzute de lege, de către reprezentantul acestuia. Datele care sunt introduse în declarație trebuie să fie în limba de stat.

Întocmirea acesteia se face sub două forme, conform pct. 14 din OSV nr. 346 din 24.12.2009:

- *în procedură manuală*, prin utilizarea unui procedeu de dactilografare, mecanografic sau similar, cu completarea de mână, cu condiția că datele să fie înscrise în mod lizibil, cu cerneală, folosind majuscule - în cazurile temeinic justificate în baza procedurii stabilite de Serviciul Vamal. Respectiv, această formă de întocmire a declarației vamale în detaliu presupune scrierea de mână, citeță și corectă conform normelor corespunzătoare.

- *în procedură informatică*, pe baza metodologiei de prelucrare a declarației vamale prin procedee informatice [8, pct. 14]. Procedura în cauză, se rezumă la întocmirea declarației prin intermediul sistemelor automate de scriere.

Odată cu indicarea tuturor datelor pentru declarația vamală, aceasta se confirmă prin semnătura declarantului, sau după caz ștampila acestuia.

Exemplarele declarației vamale în detaliu depuse și înregistrate la biroul vamal nu trebuie să conțină date ilizibile, ștersături sau rescieri. Exemplarele declarațiilor vamale în detaliu corespunzătoare fiecărei proceduri vamale se prezintă și se depun la biroul vamal desprinse din set [8, pct. 16, 18].

Prin date *ilizibile* se înțeleg, acele înscrisuri care posedă o informație ce nu poate fi descifrată sau care nu poate fi citită. Prin *ștersături* se prezumă a fi o parte din text care a fost șters. Cu alte cuvinte momentul în care o anumită parte a cuvântului, sau întregul cuvânt a fost suprimat. Prin *rescieri* se poate înțelege momentul în care un anumit text, sau informație se scrie din nou, pentru ai oferi o nouă versiune. La capitolul *acceptării declarației vamale în detaliu*, putem spune că aceasta poate fi acceptată în momentul în care au fost indicate toate datele necesare și au fost respectate toate datele necesare prevăzute de legislația vamală. Când vorbim despre „toate datele” ne referim cu certitudine la întocmirea și completarea acesteia. În cazul în care suntem în prezența declarației vamale electronice, atunci acceptarea declarației vamale se comunică declarantului prin trimiterea unui mesaj de răspuns conținând detaliile de identificare, numărul și data de înregistrare a acesteia.

Despre *validarea declarației vamale în detaliu*, după cum am menționat anterior, este vorba despre recunoașterea puterii juridice a acesteia de către organele vamale. Potrivit pct. 25 al OSV nr.480 din 18.12.2006, colaboratorul vamal de la punctul de validare desfășoară următoarele activități succesive:

- a) *utilizează modulul informatic specific și verifică îndeplinirea tuturor etapelor anterioare. De asemenea, verifică dacă au fost verificate criteriile de selectivitate atașate.* Această etapă presupune revizuirea tuturor acțiunilor întreprinse de către declarant, pentru a-i valida sau nu declarația.

- b) *verifică existența actului de inspecție și a înscrisurilor din acesta, dacă a fost creat.* Prin act de inspecție se înțelege acel înscris electronic ASYCUDA World întocmit pe parcursul traversării tuturor etapelor a procedurii informatice de declarare a mărfurilor, pe baza constatărilor privind completarea declarației vamale cu date eronate sau nereale referitoare la încadrarea tarifară, valoarea în vamă, felul, cantitatea sau originea, quantumul obligației și modul de aplicare a facilităților vamale.

c) *tipărește actul de inspecție în 2 exemplare dacă acesta nu a fost tipărit în cadrul etapelor anterioare, ambele semnate atât de colaboratorul vamal constatator cât și de utilizatorul sistemului informatic;*

d) *redirecționează declarația vamală de pe culoarul galben sau de pe culoarul roșu pe culoarul verde de control vamal. Culoarul galben este culoarul de control vamal care acordă liberul de vamă, însă numai după efectuarea controlului documentar. Culoarul roșu este culoarul de control vamal care acordă liberul de vamă numai după efectuarea controlului documentar și fizic, iar culoarul verde este cel ce acordă liberul de vamă prin validarea automată a declarației vamale, fără efectuarea controlului documentar și fizic.*

e) *validează informatic declarația vamală, numai dacă nu a constatat nereguli în ceea ce privește etapele parcurse anterior. Această acțiune prezumă validarea declarației depuse de declarant prin intermediul software-ului sistemului informatic vamal.*

f) *înscrie în rubrica "B" din declarația vamală, numărul de validare și data validării declarației vamale, precum și numărul și data borderoului de plată. Numărul de validare este acea cifră unică atribuită de către sistemul informatic vamal și având forma: Vxxxxxxx - zz/ll/aaaa.*

g) *în cazul în care se dispune amânarea determinării definitive a valorii în vamă și/sau amânarea stabilirii cu caracter definitiv a codului mărfurilor:*

- *înscrie în rubrica „B” din declarația vamală: „punerea în liberă circulație a mărfurilor cu amânarea determinării definitive a valorii în vamă și/sau „punerea în liberă circulație a mărfurilor cu amânarea stabilirii cu caracter definitiv a codului mărfurilor”, numărul de validare și data validării declarației vamale, precum și numărul și data borderoului de plată;*
- *remite prin raport declarația vamală în detaliu și actele aferente acesteia secției responsabile de gestionarea procedurii de amânare din cadrul biroului vamal;*

h) *tipărește borderoul de plată în două exemplare;*

i) *aplică ștampila individuală pe declarația vamală;*

j) *în cazul mărfurilor care anterior au circulat în regim de tranzit efectuează confirmarea de descărcare a tranzitului. Tranzitul este regimul vamal în care mărfurile sunt transportate pe teritoriul vamal sub supraveghere vamală de la un organ vamal la altul, fără perceperea drepturilor de import și de export și fără aplicarea măsurilor de politică economică, dacă legislația nu prevede altfel [2, art. 42].*

k) *în cazul mărfurilor care urmează a fi plasate în regim de tranzit efectuează validarea informatică și a tranzitului [11, pct. 25].*

7. Procedura completării și înregistrării declarației vamale. Procedura completării și înregistrării declarației vamale este prima etapă a procedurii informatice de declarare a mărfurilor, dar în același timp considerăm a fi cea mai anevoioasă.

Astfel, potrivit pct.19 din OSV nr.346 din 24.12.2009, rubricile din declarația vamală a căror completare, în funcție de procedura vamală, este utilizată, rezervată declarantului sau reprezentantului acestuia, sunt următoarele:

a) *pentru export definitiv, export temporar, reexport: rubricile A, nr.1 (prima și a 2-a casetă), 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11(prima casetă), 14, 15, 15a, 15b, 16, 17, 17a, 18, 19, 20 (prima și a doua casetă), 21, 22, 23, 24 (prima și a doua casetă), 25 (prima casetă), 26, 28, 29, 30, 31, 1, 33, 34a, 35, 36, 37, 38, 41, 44, 46, 47, 48, 49 și 54; 31, 32, 33 (prima casetă), 35, 38, 40, 44, 50, 52, 53, 55 și 56;*

b) *pentru import definitiv, introducere cu titlu temporar, reimport, antrepozit vamal sau zona liberă, transformare sub control vamal sau alte proceduri vamale: rubricile A, nr. 1 (prima și a 2-a casetă), 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11 (prima casetă), 12, 14, 15, 15a, 16, 17, 17a, 17b, 18, 19, 20 (prima și a doua casetă), 21, 22, 23, 24 (prima și a doua casetă), 25 (prima casetă), 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34a, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49 și 54 [8, pct. 10].*

Declarația vamală în detaliu conține 56 de rubrici destinate completării de către declarant, în care sunt incluse următoarele date necesare:

- *date referitoare la regimul vamal: regimul vamal solicitat, datele ce confirmă respectarea condițiilor regimului vamal solicitat. Prin noțiunea de regim vamal, potrivit art.1, pct. 17 se înțelege totalitatea reglementărilor vamale care determină statutul mărfurilor și al mijloacelor de transport în funcție de scopul operațiunii și de destinația mărfurilor [2, art.1 pct.17];*
- *date referitoare la declarant, brokerul vamal. Această rubrică prevede toate datele cu referire la subiecții declarării mărfurilor.*
- *date referitoare la mijloacele de transport ce se utilizează la transportul internațional al mărfurilor și/sau la transportarea mărfurilor pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sub control vamal;*
- *date referitoare la mărfuri (denumirea, descrierea, codul marfar);*
- *denumirea țării de origine. Țara de origine este locul unde mărfurile au fost obținute integral, sau cu alte cuvinte naționalitatea economică a mărfii.*
- *denumirea țării exportatoare(destinație).*
- *descrierea ambalajelor (cantitatea, forma);*
- *cantitatea în kilograme (masa netă, brută) sau în alte unități de măsură;*
- *valoarea în vamă a mărfurilor. Potrivit legii cu privire la tariful vamal, prin noțiunea de valoare în vamă se înțelege „valoarea mărfii introduse pe sau scoase de pe teritoriul vamal, stabilită în scopul perceperii drepturilor de import”[12, art.2];*
- *date referitoare la calculări vamale (drepturile de import/export);*
- *utilizarea facilităților;*
- *utilizarea preferințelor tarifare;*
- *cursul valutar stabilit de Banca Națională a Republicii Moldova la ziua depunerii declarației vamale în scopul calculării taxelor vamale;*
- *date referitoare la contractul comercial internațional și condițiile lui;*
- *date referitoare la respectarea restricțiilor stabilite în conformitate cu legislația Republicii Moldova ce reglementează activitatea economică externă;*
- *date referitoare la producătorul mărfurilor;*
- *date ce confirmă respectarea condițiilor plasării mărfurilor sub regimul vamal solicitat;*
- *date referitoare la documentele necesare pentru declarare;*
- *date referitoare la persoana care a întocmit declarația;*
- *data și locul întocmirii declarației vamale [13, pag. 69].*

Din cele enumerate, deducem faptul că rubricile indicate prin literele B-J din cadrul declarației vamale, sunt specifice strict pentru uzul autorităților vamale.

Deasemenea, în timpul procesului de completare și înregistrare a declarației vamale, utilizatorul sistemului informatic efectuează la sediul său următoarele operațiuni:

- *completează declarația vamală conform normelor tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu accesând modulul informatic pus la dispoziție de autoritatea vamală;*

– verifică declarația vamală completată și rezolvă erorile de completare evidențiate de modulul informatic în raport de datele de referință privitoare la tariful vamal, cursul de schimb valutar, regimuri vamale, coduri adiționale aferente reglementărilor în vigoare, țări, mijloace de transport etc.;

– solicită stocarea informatică a declarației vamale pe serverul central, atribuind manual declarației vamale un număr de referință unic;

– solicită înregistrarea informatică a declarației vamale în urma căreia declarația vamală primește automat număr și data de înregistrare.

– tipărește în setul corespunzător declarația vamală în detaliu înregistrată pe formularele prevăzute în anexele nr. 1 și 2 la Ordinul nr.199-O din 29 octombrie 2004 al Departamentului Vamal al Republicii Moldova. De asemenea, tipărește formularul standard ASYCUDA World reprezentând lista documentelor anexate;

– semnează declarația vamală în detaliu și lista documentelor anexate în care acestea sunt evidențiate și aplică ștampila;

– în interval de maximum 1 oră de la momentul înregistrării, depune declarația vamală în detaliu și documentele anexate stabilite pentru regimul vamal solicitat, inclusiv documentele care probează acoperirea obligației vamale, la punctul de recepție-selecție din cadrul biroului vamal/postului vamal. Depunerea declarației vamale se efectuează numai de către persoana care a semnat declarația vamală [11, pct. 14].

Tot aici, specificăm faptul că completarea declarației respective este de mai multe tipuri, adică pentru diversele tipuri de operațiuni vamale:

– completarea declarației vamale în detaliu în cazul procedurilor vamale de export definitiv, export temporar, reexport, tranzit;

– completarea declarației vamale în detaliu pe parcurs;

– completarea declarației vamale în detaliu în cazul procedurilor de import definitiv, introducere cu titlu temporar, reimport, antrepozit vamal sau zona liberă, transformare sub control vamal sau alte proceduri vamale.

8. Completarea declarației vamale în detaliu în cazul procedurilor vamale de export definitiv, export temporar, reexport, tranzit. *Exportul definitiv* presupune acel tip de regim vamal care o întoarcere ulterioară a mărfii este exclusă. *Exportul temporar* presupune întoarcerea de mai târziu a mărfii în aceeași stare. *Reexportul* este regimul vamal care permite mărfurilor neunionale să iasă de pe teritoriul vamal. În cazul în care mărfurile sunt scoase dintr-o zonă liberă și introduse într-oaltă parte a teritoriului vamal al Uniunii sau plasate sub un regim vamal, acestea sunt considerate ca fiind mărfuri neunionale, cu excepția cazului în care statutul lor vamal de mărfuri unionale a fost demonstrat. *Tranzitul* este regimul vamal în care mărfurile sunt transportate pe teritoriul vamal sub supraveghere vamală de la un organ vamal la altul, fără perceperea drepturilor de import și de export și fără aplicarea măsurilor de politică economică, dacă legislația nu prevede altfel [2, art. 42].

În cadrul acestei proceduri se completează următoarele rubrici conform normelor prevăzute de către legislația vamală: RUBRICA A (Biroul Vamal de expediere/de export); RUBRICA 1 (Declarație); RUBRICA 2 (Expeditor/Exportator); RUBRICA 3 (Formulare); RUBRICA 4 (Număr liste de încărcătură); RUBRICA 5 (Articol); RUBRICA 6 (Total colete); RUBRICA 7 (Număr de referință); RUBRICA 8 (Destinatar); RUBRICA 9 (Responsabil Financiar); RUBRICA 11 (Țara de tranzacție); RUBRICA 14 (Declarant/reprezentant); RUBRICA 15 (Țara de expediție/export); RUBRICA 16 (Țara de origine); RUBRICA 17 (Țara de

destinație); RUBRICA 18 (Identitatea și naționalitatea mijlocului de transport la plecare); RUBRICA 19 (Container); RUBRICA 20 (Condiții de livrare); RUBRICA 21 (Identitatea și naționalitatea mijlocului de transport activ care trece frontiera); RUBRICA 22 (Moneda și valoarea totală facturată); RUBRICA 23 (Curs de schimb); RUBRICA 24 (Natura tranzacției); RUBRICA 25 (Mod de transport la frontieră); RUBRICA 26 (Mod de transport interior); RUBRICA 28 (Informații financiare și bancare); RUBRICA 29 (Biroul vamal de ieșire); RUBRICA 30 (Localizarea mărfurilor); RUBRICA 31 (Colete și descrierea mărfurilor „Mărci și Numere; Număr Container; Numărul și natura,„); RUBRICA 32 (Articol număr); RUBRICA 33 (Codul mărfurilor); RUBRICA 34 (Cod țară de origine); RUBRICA 35 (Greutate brutto (kg)); RUBRICA 36 (Preferințe); RUBRICA 37 (Regim); RUBRICA 38 (Greutate netto); RUBRICA 40 (Declarație samară/document precedent); RUBRICA 41 (Unități de măsură suplimentară); RUBRICA 44 (Mențiuni special; documente anexate/certificate și autorizații); RUBRICA 46 (Valoarea statistică); RUBRICA 47 (Calculul impozitărilor); RUBRICA 48 (Report de plată); RUBRICA 49 (Identificarea antrepozitului); RUBRICA 50 (Principal obligat și reprezentat autorizat, locul, data și semnătura); RUBRICA 52 (Garanție); RUBRICA 53 (Biroul vamal de destinație și țara); RUBRICA 54 (Locul și data, semnătura și numele declarantului sau a reprezentantului).

9. Completarea declarației vamale în detaliu pe parcurs. Între momentul când mărfurile părăsesc biroul vamal de export și/sau de plecare și momentul când acestea sosesc la biroul vamal de destinație este posibil ca anumite mențiuni specifice să fie înscrise pe exemplarele declarației vamale care însoțesc mărfurile. Aceste mențiuni privesc operațiunea de transport și trebuie să fie făcute pe document în cursul operațiunii de către transportator. Acesta este responsabil de mijlocul de transport pe care mărfurile sunt direct încărcate. Mențiunile pot fi scrise de mână în mod lizibil. În acest caz formularele trebuie completate cu cerneală și cu litere mari de tipar [8, lit. b].

Cele menționate anterior, sunt stipulate în următoarele rubrici: RUBRICA 55 (Tansbordări); RUBRICA 56 (Alte incidente în cursul transportatorului).

10. Completarea declarației vamale în detaliu în cazul procedurilor de import definitiv, introducere cu titlu temporar, reimport, antrepozit vamal sau zona liberă, transformare sub control vamal sau alte proceduri vamale. Procedura de *import definitiv*, presupune primirea în țară a mărfii fără o întoarcere ulterioară, pe când *introducerea cu titlu temporar* prezumă intrarea a mărfii în țară pe o perioadă de timp determinată. *Reimportul* este regimul vamal în care se aduce o anumită marfă înapoi în locul sau țara din care a fost importată. Potrivit art. 50, alin.1 din CV al RM, unde prin noțiunea de *antrepozit vamal* se înțelege „locul aprobat de organul vamal și aflat sub supravegherea acestuia, unde pot fi depozitate mărfuri” [2, art.50]. *Zona liberă* este o parte a teritoriului vamal în care mărfurile străine sunt introduse și utilizate fără plata drepturilor de import și fără aplicarea măsurilor de politică economică, potrivit procedurii stabilite de prezentul cod și de alte acte normative, în cazul când legislația nu prevede altfel, iar mărfurile autohtone sunt introduse și utilizate cu respectarea condițiilor stabilite pentru regimul vamal de export [2, art.85]. *Controlul vamal* presupune totalitatea acțiunilor efectuate de către organele vamale pentru aplicarea și respectarea legilor și a reglementărilor pe care organele vamale au sarcina să le aplice. În aceste cazuri se completează în cadrul declarației vamale următoarele rubrici: RUBRICA A (Biroul Vamal de destinație); RUBRICA 1 (Declarație); RUBRICA 2 (Expedito/Exportator); RUBRICA 3 (Formulare); RUBRICA 5 (Articole); RUBRICA 6 (Total

colete); RUBRICA 7 (Număr de referință); RUBRICA 8 (Destinatar); RUBRICA 9 (Responsabil Financiar); RUBRICA 11 (Țara de tranzacție/de producție); RUBRICA 12 (Elemente pentru valoare); RUBRICA 14 (Declarant/reprezentant al destinatarului); RUBRICA 15 (Țara de expediție/export); RUBRICA 16 (Țara de origine); RUBRICA 17 (Țara de destinație); RUBRICA 18 (Identitatea și naționalitatea mijlocului de transport la sosire); RUBRICA 19 (Container); RUBRICA 20 (Condiții de livrare); RUBRICA 21 (Identitatea și naționalitatea mijlocului de transport activ care trece frontiera); RUBRICA 22 (Moneda și valoarea totală facturată); RUBRICA 23 (Curs de schimb); RUBRICA 24 (Natura tranzacției); RUBRICA 25 (Mod de transport la frontieră); RUBRICA 26 (Mod de transport interior); RUBRICA 28 (Informații financiare și bancare); RUBRICA 29 (Biroul vamal de intrare); RUBRICA 30 (Localizarea mărfurilor); RUBRICA 31 (Colete și descrierea mărfurilor „Mărci și Numere; Număr Container; Numărul și natura,„); RUBRICA 32 (Articol număr); RUBRICA 33 (Codul mărfurilor); RUBRICA 34 (Cod țară de origine); RUBRICA 35 (Greutate brutto (kg)); RUBRICA 36 (Preferințe); RUBRICA 37 (Regim); RUBRICA 38 (Greutate netto); RUBRICA 39 (Contingent); RUBRICA 40 (Declarație samară/document precedent); RUBRICA 41 (Unități de măsură suplimentară); RUBRICA 42 (Preț articol); RUBRICA 43 (Metoda de evaluare); RUBRICA 44 (Mențiuni special; documente prezentate/certificate și autorizații); RUBRICA 46 (Valoarea statistică); RUBRICA 47 (Calculul impozitărilor); RUBRICA 48 (Report de plată); RUBRICA 49 (Identificarea antrepozitului); RUBRICA 54 (Locul și data, semnătura și numele declarantului sau a reprezentantului). Ca aspect comparativ, legislația Federației Ruse prevede și un termen pentru înregistrarea declarației sau pentru refuzul de a înregistra declarația, care nu poate depăși 2 ore din momentul prezentării declarației vamale în ordinea prevăzută de Instrucțiunea privind ordinul înregistrării sau refuzului înregistrării declarației mărfurilor, aprobată prin Decizia Serviciului Vamal al Federației Ruse din 20.05.2010 [14]. Însă acest termen nu este prevăzut și de legislația Republicii Moldova.

În comparație cu RM, procesul de înregistrare nu are nevoie de un timp suplimentar. De exemplu, în momentul în care ne aflăm în cadrul unei declarații electronice, atunci declarantul efectuează următoarele operațiuni:

- *accesază butonul „Înregistrare” al declarației vamale electronice;*
- *semnează declarația vamală electronică completată și stocată cu ajutorul semnăturii electronice emise în conformitate cu legislația în vigoare, selectând certificatul cheii publice;*
- *la finalizarea operațiunii de înregistrare, SIIV „ASYCUDA World” atribuie automat declarației vamale electronice un număr de înregistrare [15, pct. 9].*

Despre ASYCUDA WORLD, putem evidenția faptul că ASYCUDA este un sistem computerizat de management vamal care acoperă majoritatea procedurilor de comerț exterior. Sistemul gestionează manifestele și declarațiile vamale, procedurile de contabilitate, procedurile de tranzit și suspans. Acesta generează date comerciale care pot fi utilizate pentru analiza economică statistică. Software-ul ASYCUDA este dezvoltat la Geneva de UNCTAD. Aceasta, la rândul său, ține cont de codurile și standardele internaționale elaborate de ISO (Organizația Internațională pentru Standardizare) și OMC (Organizația Mondială). ASYCUDA furnizează schimbul electronic de date (EDI) între comercianți și vama folosind standarde dominante, cum ar fi XML.

11. Efectele acceptării și înregistrării unei declarații. Pentru ca o declarație vamală să fie acceptată, aceasta trebuie să întrunească toate condițiile care sunt prevăzute de

legislația vamală. Respectiv, conform pct. 19 din OSV nr.56 din 21.02.2008, declarația vamală trebuie să conțină următoarele condiții:

– să fie întocmită în limba de stat sau într-o altă limbă de circulație internațională. Declarația vamală se întocmește într-un singur exemplar pe un formular tipizat DV-6. „*Limba de stat* presupune a fi, acea limbă care este vorbită de locuitorii aceluși stat, limba majorității băștinașe. Astfel, potrivit Constituției RM „limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine” [16, art. 13 alin.1]. *Limba de circulație internațională*, uneori numită limbă universală, limbă destinată a fi folosită de oameni de diferite medii lingvistice pentru a facilita comunicarea între ei și pentru a reduce neînțelegerile și antagonismele cauzate de diferențele de limbă. O limbă internațională este, de obicei, destinată să nu înlocuiască limbile materne existente, ci să joace un rol secundar sau auxiliar, deoarece favorizează comunicarea internațională.

– bunurile trebuie să fie prezentate pentru control organului vamal respectiv. Se consideră ca prezentate bunurile aflate în locul stabilit de organele vamale;

– concomitent cu depunerea declarației vamale sunt prezentate documentele necesare. Din categoria documentelor necesare fac parte: factura, documentul de transport și actul permisiv în cazul în care pentru mărfurile transportate este necesară, potrivit legislației în vigoare, licență sau autorizație.

– organul vamal trebuie să fie abilitat pentru efectuarea operațiunii solicitate [17, pct. 19]. Acest fapt, denotă aptitudinea legală a organului vamal în vederea efectuării tuturor operațiunilor solicitate de către declarant pentru acordare liberului de vamă. Odată ce condițiile necesare au fost suplinite, atunci declarația vamală este acceptată prin aplicarea ștampilei personale a colaboratorului vamal care a fost împuternicit. Acceptarea declarației vamale se produce prin aplicarea ștampilelor de înregistrare a acesteia și cuprinde numărul de înregistrare și data înregistrării declarației vamale. La rândul său, înregistrarea produce următoarele efecte:

– autentificarea declarației vamale de către serviciul vamal. Considerăm că este unul dintre cele mai importante efecte juridice produse în urma înregistrării, deoarece în momentul autentificării declarației vamale, aceasta din urmă dobândește putere juridică.

– Stabilirea de relații juridice între declarant și autoritatea vamală. La acest capitol putem enunța cu certitudine că orice acțiune efectuată în scopul declarării mărfurilor și obținerea liberului de vamă, poate fi considerată ca acea „relație juridică” stabilită între declarant și organul vamal.

– determinarea momentului de luare în considerare a calculului plăților vamale de perceput [13, pag. 71].

Tot aici, este necesar de menționat categoriile de plăți percepute: drepturile de import/export, aplicarea prohibițiilor ș. a. În comparație cu legislația Federației Ruse, în CV al FR, în art. 132, alin.2 sunt prevăzute cazurile în care declarația vamală nu poate fi acceptată. Astfel,

– declarația vamală este depusă la organul vamal care nu este competent să primească o asemenea declarație. Acest fapt, scoate în evidență faptul că declarația vamală nu poate fi depusă, decât la organul abilitat prin lege. Organul corespunzător trebuie să fie competent și împuternicit în primirea sau eliberarea unei asemenea declarații;

– declarația vamală este depusă de o persoană care nu are dreptul să depună o astfel de declarație. Suntem de părerea că, o declarație vamală poate fi depusă doar de către declarantul vamal sau de către reprezentantul acestuia (brokerul vamal, specialist în domeniul vămuirii), în caz contrar declarația nu poate fi acceptată;

– declarația nu este întocmită în conformitate cu legea (nu sunt stipulate datele necesare pentru declarare, nu este respectată forma declarării, lipsesc semnăturile, ștampila persoanei juridice). Declarația vamală trebuie să întrunească toate datele necesare prevăzute de legislația în vigoare. Orice derogare de la legislație, poate produce consecințe drastice, precum: nulitatea declarației, anularea declarației sau neacceptarea acesteia.

– lipsesc documentele necesare pentru declararea vamală (cu excepția cazurilor, când există permisiunea în formă scrisă a organului vamal) [4].

Concluzii

Declararea vamală are loc prin depunerea unei declarații de către persoanele abilitate la autoritatea vamală în strictă conformitate cu legislația în vigoare. Aceasta de fapt prezintă dorința exteriorizată a persoanei de a-și stabili mărfurile sau mijloacele de transport sub un regim vamal. Iar declarația vamală în detaliu se efectuează pe baza unor reguli, care necesită a fi respectate cu strictețe de persoanele care o depun. Scopul de bază al declarației vamale în detaliu presupune a fi informarea organelor vamale despre toate criteriile, pe care le posedă mărfurile sau mijloacele de transport ce vor fi transportate peste frontiera de stat.

Referințe bibliografice

1. Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului Vamal al Uniunii
2. Codul Vamal al Republicii Moldova Nr. 1149 din 20.07.2000, publicat: 01-01-2007 în Monitorul Oficial Nr. ed.special art. 98.
3. Cod vamal al României. http://www.dreptonline.ro/legislatie/codul_vamal.php, vizitat la data de 06.04.2020
4. Codul vamal al Federației Ruse. <http://www.russian-customs code.com/sec2/subsec1/chap14.shtml>, vizitat la data de 06.04.2020
5. ERHAN I. *Statutul juridic al organelor vamale în Republica Moldova: Probleme și soluții: Teză de doctor în drept*, Chișinău, 2013. 214 pag.
6. RADU GH. *Drept vamal comunitar (curs universitar)*. Chișinău: Tacis, 2001. 98 pag.
7. MLADEN C. *Drept vamal românesc și comunitar*. București: Editura Economică, 2003, 368 pag.
8. Ordinul Serviciului Vamal nr. 346 din 24-12-2009 referitor la aprobarea Normelor tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu, publicat : 31-12-2009 în Monitorul Oficial Nr. 197-200
9. ȘAGUNA D.D. *Drept financiar și fiscal. Tratat*. București: Editura „M. Eminescu”, 2000. 1160 p.
10. Dicționar explicativ, <https://dexonline.ro/>, vizitat la data de 16.05.2020
11. Ordinul Serviciului Vamal nr. 480 din 18-12-2006 cu privire la aprobarea Metodologiei de prelucrare a declarației vamale în detaliu, publicat : 29-12-2006 în Monitorul Oficial Nr. 199-202
12. Legea nr.1380 cu privire la tariful vamal din 20.11.1997, publicat: 07-05-1998 în Monitorul Oficial Nr. 40-41.
13. ROTUNDU E. *Declararea în dreptul vamal al Republicii Moldova*. Teză de doctor în drept, Chișinău, 2017, 167 pag.
14. Decision of the Customs Union Commission dated May 20, 2010 No. 262 “On the procedure for registration, refusal to register a declaration for goods and registration of refusal to release goods” (together with “Instruction on the procedure for registration or refusal to register a declaration on goods”, “Instruction on the procedure for processing a refusal to release goods”). B: Customs Bulletin, 2010, No. 12. (in Russian).
15. Hotărârea Guvernului nr. 1140 din 02-11-2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, publicat : 25-11-2005 în Monitorul Oficial Nr. 157-160
16. Constituția Republicii Moldova Nr.01 din 29.07.1994, publicat: 12-08-1994 în Monitorul Oficial Nr. 1.
17. Ordinul Serviciului Vamal nr. 56 din 21-02-2008 cu privire la aprobarea Regulamentului privind vămuirea bunurilor trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova de către persoane fizice și a unor formulare tipizate, publicat: 11-04-2008 în Monitorul Oficial Nr. 32-75